

Möte i Brukerrådet for mennesker med utviklingshemming i Trööndelag 15/12-23

MÖTEPROTOKOLL

Dato: 15/12-23
Sted: Fides, Stjördal
Möteleder: Olaug Dyrdal fra Peder Morset Folkehögskole
Til stede: Rune Lutdal, Tom Roger Bratvik, Hans Kristian Stuenes, Sigmund Aksetøy, Trine Ødegaard, Siri Behrens Måsøval, Sissel Moe, Unni Stensvoll
Forfall: Lone Andersen, John Arne Bakken
For övrig mötte: Solveig Lund – ledsager for Siri, Gro Nina Helberg - USHT
Protokollförer: Gro Nina Helberg, USHT

24/23 Gjennomgang av referatet fra siste mötet

25/23 Aktuell sak fra media [BRA NYTT SENDINGER Season 6 | TV BRA](#)

Episoden fra TV BRA viser at Trondheim kommune har bestemt seg for å spare veldig mye penger, og dette vil gå utover tilbudet til personer med utviklingshemming. Bl.a. får ingen bistand til å handle i fysisk butikk, middag skal bestilles på storkjøkkenet i stedet for å lage selv, vasking skal gjøres av byrå, aktiviteter på kveld og helg skal utgå, ved fravær skal det ikke leies inn vikarer, og mindre personell skal være til stede på natt.

NFU Trondheim får mange klager pga det Trondheim kommune nå er i gang til å iverksette av sparetiltak i BOA-tjenestene.

Lupe har vært i möte med Karin Erland, kommunalsjef for velferd i Trondheim for å få kommentarer på sparetiltakene: hun kunne i mötet ikke forsvare de tiltakene de foreslår.

Medlemmer i BR har kjent på frykt med tanke på tiltakene Trondheim kommune nå setter i gang. Det prates om at dette også er veldig overførbart til også de andre kommunene i Trööndelag.

Brukerrådet sier at de ved slike tiltak ikke får muligheten til å leve verdige liv.

De sier videre at det er brudd på CRPD, Stortingsmelding nr 8, og helselovgivinga. Menneskerettigheter blir brutt.

De syns ikke noe om denne måten å spare penger på for kommunene. Det nevnes bl.a om byrå til vasking: de flest med utviklingshemming trenger relasjon til de som yter tjenester til dem. Ved å ha byrå til å vaske er det ikke noen de stoler på som kommer inn i leilighetene deres. De tror at mange dermed ikke kommer til å slippe inn vaskere likevel om behovet for vasking er til stede.

Det sies av brukerrådet at det blir et kjedelig, innestengt liv om muligheter til bistand til å være aktiv i fritiden faller bort. Livet vil da handle kun om å få tia til å gå, se TV. Mange sier at gruppen utviklingshemmede vil komme til å bli veldig avhengige av å ha pårørende som kan stille opp for dem. Mange har ikke nære pårørende som kan bistå de i å være aktiv, og de ser for seg et skille mellom de som har pårørende og de som ikke har pårørende.

Også utviklingshemmede trenger folk rundt seg som en kan prate med for å få et godt liv uttaler brukerrådet

Sånne sparetiltak hos mennesker med utviklingshemming er ikke greit, og vil føre til ensomhet og innestenging

Brukerrådet sier videre at slike sparetiltak vil føre til at de ikke får:

- Besøke venner, være aktiv, kunne handle og da samtidig få inspirasjon til å handle det de har lyst til i butikken.
- Muligheten til selv å påvirke hva en selv skal ha til middag, men MÅ ta det storkjøkkenet har på menyen
- Mulighet til å bestemme over hvordan en skal forme innholdet i sitt eget liv

Summen av dette er brukerrådet overbevist om at vil føre til psykisk uhelse, fysisk uhelse, skjeivutvikling, uønsket adferd. Dette igjen vil gi økte utgifter for kommunene når de må sette inn tiltak for å behandle nyoppstått nyoppståtte helseutfordringer. De sier de føler at kommuneledelsene rundt omkring kun ser på økonomi og ikke på livskvalitet for den enkelte beboer i kommunene.

Brukerrådet sier at dette er skremmende og trist på vegne av sin brukergruppe. De blir sinte på brukergruppen sin vegne. De føler seg som en gruppe det er lett å spare penger på fordi de ikke har ressurser til å protestere og skrive gode klager.

26/23

Ny stortingsmelding kom 4/11-22: «Menneskerettar for personar med utviklingshemming»: [Meld. St. 8 \(2022–2023\) \(regjeringen.no\)](#).

Brukerrådet ser i møtet 15/12 på kapittelet fra den nye stortingsmeldingen: Fritidsaktivitet/kulturliv

Vi ser dette saken i lys av sak 25/23 om kutt i omfanget av tjenester til utviklingshemmede. Stortingsmeldingen presiserer at utviklingshemmede skal kunne delta på lik linje med alle. Brukerrådets umiddelbare reaksjon er at det som skjer i kommunene i dag er brudd på Stortingsmeldinger, CRPD, nasjonale retningslinjer osv. Hvordan kan kommunene gjøre slike lovbrudd hver dag spør de?

Det oppleves at kommunene gjør som de vil og ikke følger lovverk, stortingsmeldinger osv overfor gruppen utviklingshemmende. Slikt gjøres ikke overfor andre brukergrupper sier de. De føler at de blir behandlet som om de ikke betyr noe. De opplever dette som forbrytelser. De føler at kommunene gjør sånn mot gruppen utviklingshemmede ikke kan forsvare seg/ikke har en stor stemme i samfunnet/er en liten gruppe i samfunnet. Dette syns brukerrådet er «helt på trynet», og sier de skulle ha demonstrert. Hva hadde skjedd om f.eks «alle på rådhuset» hadde fått beskjed om at fra nyttår får de ikke ut på fritidsaktiviteter på em/kveld. Det er jo egentlig det som blir bestemt ovenfor en gruppe mennesker som er utviklingshemmet. I episoden fra TVBra sier kommunalsjef Erland fra Trondheim at de fleste er jo ute på dagaktivitet så de får ut en gang pr dag. At dette er bra nok er holdningen i mange kommuner sier brukerrådet og spør videre: «betyr det at vi alle skal være fornøyd om vi «får lov til» å være på jobb, og ikke kreve noe mer». Det stilles også spørsmål i brukerrådet om hvor ledere i kommunene har det fra at «de fleste» har dagaktivitet/jobb, da det er veldig mange som ikke har tilbud om dagtilbud blant gruppen utviklingshemmede fordi kommunene tidligere har fjernet det

27/23

Tvang og makt overfor personer med utviklingshemming

Saken utgår pga for liten tid i møtet

28/23

Framtiden for brukerrådet

For et år siden ble tilretteleggerne for Brukerrådet informert om a Statsforvalter hadde vansker med å finansiere brukerrådet videre

Medlemmene i brukerrådet blir i møtet i dag informert om prosessen som har pågått nå i ca et år om å se på muligheter for videre drift av brukerrådet og at Statsforvalter sier at de ikke kan være med å drive brukerrådet videre både pga økonomi og at det ikke er Statsforvalters rolle å drive et brukerråd

Det informeres om at NFU er interessert i å se på muligheter for hvordan ta brukerråd for mennesker med utviklingshemmede på systemnivå videre i Trøndelag.

Vi informerer også om at NAKU har vært med på møte for å se på muligheter. Det skal være et nytt møte i januar 2024 mellom Statsforvalter, NAKU, Peder Morset folkehøgskole og USHT.

Representantene sine umiddelbare uttalelser til informasjonen er bl.a at det virker som at ikke Statsforvalteren er så veldig interessert i brukerrådet. Brukerrådet syns det er feigt og dumt at Statsforvalteren selv ikke kommer i møtet i dag for å informere om at brukerrådet i denne form ikke lenger skal eksistere.

Brukerrådet syns hele opplegget med Brukerrådet er «teit» når Statsforvalter ikke ønsker å gå videre med det. De spør «hvem skal høre på oss om f.eks NFU og LUPE går videre med brukerrådet». De sier det er dumt at Statsforvalter ikke ønsker å ta det videre når det var de som startet det. Brukerrådet kommer med uttalelser som: «Det er helt tullete» og «hull i hodet», og de er lei seg for at brukerrådet nå blir avsluttet. De sier at det er ikke rart at kommunene prøver å gjøre som de vil med de slik det er pratet om i saker tidligere i dag når Statsforvalter ikke har vilje til å lytte til gruppen utviklingshemmede heller. Brukerrådet sier også at de skulle ønske at Statsforvalter var på «deres side» i praksis når kommunene setter i gang slike sparetiltak som Trondheim kommune nå gjør, og kunne pålagt kommunene å utføre tjenester etter loven.

Tilretteleggerne for brukerrådet spør de til slutt hvordan de syns det har vært å være med i brukerrådet. Dette er deres svar:

- kjempebra fordi vi har tatt opp saker som har vært viktig
- ikke bra at målet med brukerrådet ikke har blitt oppnådd: dvs at det ikke har blitt tatt fatt i sakene rådet har gitt uttalelser på. Syns Statsforvalter ikke har gjort jobben sin her
- alle deltagerne syns det har vært bra å være med i brukerrådet
- fint å få sitte i brukerråd å høre andres tanker i diskusjoner
- noen ganger har noe vært vanskelig å forstå, men vi har funnet ut av det sammen med god forklaring fra tilretteleggerne
- syns alle i BR har vært flinke
- gode år som representanter.
- hvem skal høre på oss nå framover når det ikke er brukerråd lengre?
- syns vi har lært mye, det har vært lærerikt
- syns det har vært interessant
- fått møttes og diskutere saker som er aktuelle for gruppen utviklingshemmede
- moro, interessant og god erfaring
- noe en kan ta med seg videre

Statsforvalteren i Trøndelag

Trööndelagen Staatehaaltoje

-knyttet nye bekjentskap og hatt det bra sammen

-synd at Statsforvalter ikke har vært med i noen møter og opplevd hvor reflektert og dyktige vi er

29/23

Eventuelt

Ingen innkomne saker